

Δημήτρης Κιούπης
«Λογοκρισία σε αρχεία και βιβλιοθήκες»

Το ζήτημα της λογοκρισίας σε αρχεία και βιβλιοθήκες προϋποθέτει: α) τον ορισμό της έννοιας «λογοκρισία» και β) την απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον το ψηφιακό αρχείο και η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη δεν εμφανίζουν μόνο τεχνικές ιδιαιτερότητες, αλλά θέτουν και νέα προβλήματα νομικής φύσεως.

Στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής-φιλελεύθερης έννομης τάξης, η άσκηση λογοκρισίας είναι κατ' αρχήν αδιανόητη. Οι παντός είδους εκφράσεις της ανθρώπινης διάνοιας δεν μπορούν να περιορίζονται, επειδή θεωρούνται βλαβερές ή ενοχλητικές.

Διαφορετικό είναι το θέμα της επιλογής του ηλεκτρονικού υλικού, που προσφέρεται από ιδιωτικούς φορείς, όπου οι διαχειριστές του συστήματος επιλέγουν τι και πώς θα προσφέρουν. Η ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας και η πρόσβαση σε αρχεία και βιβλιοθήκες μέσω του Διαδικτύου δημιουργούν, βεβαίως, δυνατότητες περιορισμού αυτής της πρόσβασης όχι μόνο στο αρχικό στάδιο της συγκρότησης του αρχείου ή της βιβλιοθήκης, αλλά και στο ίδιο το στάδιο της πρόσβασης (π.χ. με χρήση φίλτρων ή συστημάτων αποκλεισμού τμημάτων του αρχείου).

Για τις δημόσιες βιβλιοθήκες και αρχεία περιορισμός στην πρόσβαση είναι νοητός μόνο υπό τους όρους που θέτει το Σύνταγμα και η λοιπή νομοθεσία. Αναφορικά με αυτό τον περιορισμό, που ασκείται στο πλαίσιο προστασίας έναντι αξιόποινων πράξεων, στην γενικότερη συζήτηση για την εγκληματικότητα του Διαδικτύου αναφέρονται κυρίως περιπτώσεις πορνογραφίας, τρομοκρατίας και εγκλημάτων που σχετίζονται με παρουσίαση συνταγματικά μη ανεκτών πολιτικών απόψεων.

Σε ένα διεθνές περιβάλλον, δημιουργούνται, ωστόσο, προβλήματα διαφορετικών αξιολογήσεων μεταξύ των εθνικών εννόμων τάξεων, τα οποία επιχειρείται να επιλυθούν με διεθνείς συμβάσεις.

Σε κάθε περίπτωση, σε μια δημοκρατική κοινωνία περιορισμοί σε αρχεία και βιβλιοθήκες μόνο εντελώς εξαιρετικά μπορούν να επιβληθούν.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Σόλωνος 86, 106 80 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210-3620947, Fax: 210-3644277

E-mail: dikioup@law.uoa.gr, dkioupis@ath.forthnet.gr.